

مدیر کل

جلال‌الدین الحسینی مؤیدالاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
ویومیة (جبل‌المتین)
(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
قلم‌مدیر میرزا سید حسن کاشانی
حیر اقا شیخ یحیی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومینه

جبل‌المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانه

طهران ۴۰ فران
سایر بلاد داخله ۴۵ فران
روسیه و قفقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک
(قیمت يك نسخه)
در طهران يكصد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است
قیمت اعلان سطر
دو فران است

روزنامه یومیة ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه
بالتصا قبول و در انتشارش اداره آزاد است

چهارشنبه ۷ جمادی الاول ۱۳۳۵ هجری قمری و ۳۰ خرداد ماه جلالی ۸۲۹ و ۱۹ ژوئن ۱۹۰۷ میلادی

(چه باید کرد)

(بقلم یکی از علماء حقوق)

در هنگام مسافرت بممالک ایتالی همیشه از بزرگان
و عوام این ضرب المثل را میشنیدم
Qui va piano va sano,
Qui va sano va lontano

یعنی هر کس آهسته راه میرود خسته نمیشود و
هر که خسته نشد راه رفته بمنزل میرسد . بلی هر چه
آدم بدود زودتر خسته شده در بین راه او میماند و
بمنزل مقصود نمیرسد

قارئین محترم خواهند فرمود هر روز روزنامهجات
فصلیهای مشبع و رجزهای مفصل مسجع و سقی میخوانند
و سر آدم را درد میاورند ، حالا این شخص تازه آمده
و برئی ماضرب المثل آورده مصدع میشود خوب سجع
و قافیه ، شعر و مثل لازم نیست اصل مطلب صافی و پوست
کنده بگو و مارا خلاص کن . بنابراین از خوانندگان معظم
عذر خواسته مثل فوق را شرح و بیان مینمایم

در عهد شاه مقفور سلطنت ایران که قرنهای مستبدانه
بود مشروطه شد و این تغییر عمده ناگهانی بر عرصه ظهور
رسید ، معلوم است که هر نوع تغییرات عمده مشکلاتی
نیز همراه دارد و هر نعمتی رنجی در جلو دارد پس امروز
اهالی ایران که بمشروطیت مفتخر هستند و خود را آزاد
و از زنجیر ظلم و تعدی مستخلص میدانند تکلیفشان این
بود که هنوز حرکت نکرده و برآه نیفتاده اول راه گذشته
را ملاحظه کنند که از چه راهی عبور کرده اند دویم راهی
که در جلو است بنظر آورده و بدقت هر چه تماشا ملاحظه

نمایند که جاده از کجا است و با چه لوازم باید این راه را
پیش گرفت و چه باید کرد که سلامت بمنزل رسید و چه
موانعی ممکن است در عرض راه تصادف کند و چگونه
باید آنها را رفع کرد تا در وسط طریق دچار مشکلات و
موانع خطرناک نشود آنوقت با کمال آهستگی طی مراحل
کرده موانعی که در سر راه است از خود دور کرده
مگر بمنزل امید توان رسید
امروز ماها دچار انقلابات سخت شده ایم چون
قبل از حرکت ملاحظاتی دوری منزل را نکرده و سختی
راه را نسنجیده بودیم و ضرب المثل فوق را
دستور العمل خود نساخته بودیم فوراً
بتعمیل بی رویه راه افتادیم و تند رفتیم عاقبت بیک
پرتگاهی رسیدیم که نه امکان توقف است و نه مجال عبور
و از شدت تاریکی شب و کثرت برق و باران و طوفان
متحیر و سرگردان مانده حواس هم متفرق واز فکر و
ملاحظه سلیم محروم مانده نمیدانیم برای عبور از این
پرتگاه چاره چیست — در این بین عوض آنکه بایکدیگر
اتفاق کرده نشسته و چاره خلاص را جویا شویم بالعکس
از همدیگر پخش شده و تفهمیده این طرفی و آن طرف
میدویدیم و خستگی هم زور آور شده از حرکت افتاده
و بیحال در سر گذار مانده یکدیگر را مقصر میکنیم —
امروز سایر دول مشروطه کاری را که در عرض سی سال
از قوه بقبل آورده ماها با وجود بیعلمی و بی تجربگی
و بی اسبابی خودمان میخواهیم در عرصه این چند ماهه
که مشروطه شده ایم اجراء نماییم و لابد این امر از
محالات است و نتیجه مولفه این تعجیل غیر از خرابی
مملکت ما را به هیچ جا نخواهد رسانید — حال ما

شبهه است بحالت آن مسافر که برای رسیدن بکشتی با کمال تعجیل خود را از ساحل در کرجی پرت میکند چون این حرکت از روی علم و دانائی نیست وقت پرت کردن خود و کرجی را واژگون کرده سایرین را نیز غرق مینماید -

علی العجالة مضرات عجولی وشتاب خود را بیک اندازه معلوم ننوده الساعه صورت عبور و مرور از این پرتگاه را ملاحظه کنیم برای این امر دو چیز لازم است یکی غیرت یکی وطن پرستی بدو تمام اهالی ایران باید در نظر داشته باشند که ما یک خاکمی داریم که اسمش از سالیان دراز ایران است و این خاک امروز وطن ما است چون فعلا مشروطه هستیم یکدفعه میخواهیم تمام لوازم خود را بطرز اکمل فراهم کنیم عمارت عالی برای اقامت، مدارس منظمه برای تحصیل نوباوهگان خود، چراغهای برق برای روشنائی شب، راههای آهن برای سهولت مسافرت و تفرجگاههای عمومی برای سیر و تفریح و غیره و غیره مثل اروپا فراهم و مرتب کنیم اما فکر نمیکنیم که امروز این وطن در خطر است و دست تظالم اجانب بسویش دراز و بیگانگی بطرفی دل وطن دست انداخته اند اول دست دشمنان خارجه و داخله را کوتاه کنیم انوقت تکمیل پیمانک خود تصرف نمائیم و در ترین و آرایش داخله خود بکوشیم

الآن مدارای یک پادشاه و یک دولت رعیت پرور هستیم که باسباب مالست، البوم دارالشورای ملی داریم که اعضاء محترم او را بعین و رغبت خودمان تعیین کرده ایم که طرفین شب و روز برای راحت ما مشغول زحمت هستند فکر و فزهی خود را برای ما خسته کرده و میکنند ما هم باید آنها را آسوده بگذاریم که بفرغت کار بکنند مثلا یک شخصی بیک نفری ظلمی کرده عوض اینکه یک نفر مستقیما بوزارت عدلیه یا بمجلس مقدس عارض شده آسایش مظلوم را اعاده کنیم دو هزار نفر را دور خود جمع کرده بطرف مجلس هجوم آورده خیالات صحیحه ایشانرا مطلق میسازیم و دولت را کرفتر کرده بلاوه خود دکان و بازار را بسته از کسب و کار و تجارت باز مانده هزار قسم ضرر و اشکالات برای خود و دولت و مجلس تولید میکنیم شخصا و جزء بخود ضرر زده، نوعا و کلا لازم است تمام دولت و ملت را از تقاع عمومی محروم میسازیم زن و بیچاره خودمان هم گرسنه و تشنه میمانند انوقت است که داد و فریاد بیچاره از هر جا بلند کرده هم بمجلس و هم بدولت نهتهای سخت وارد کرده از فلان و بهمان بدگویی میکنیم و نسبت بد بختی خود را بدانها میدهیم و دور بعضی مفسدین و مفرضین

را میگیریم که از طرفی دشمنان وطن مخصوصا محض تخریب مملکت تعلیمات لازمه بانهاداده شده و خود را مثل گریز زیر پوست بره وطن پرستی پنهان نموده مارا از راه صواب بدر میبرند و اقدام و اهتمام مینمایند که مارا بهر شکل باشد بیرون بکشند راه نمائی کنند تا از آن بلندی یکدفعه افتاده محو مطلق و فناء صرف شویم -

از روی انصافی میپرسم آیا میشود تصور کرد یک پادشاه مهربان که هر نوع همراهی بکس و رعیت خود دارد یکباره از رعیت خود دست کشیده بر ضرر و خرابی ملک خود کوشش کند؟ و زیری که یک سال و نیم است سربازش مواج بگرفته جیره گرفته و برای تادیب طایغیان دولت و ملت اردو و قورخته روانه مینماید و برای اجرت شتریان مجبور میشود از پول شخصی خود بدهد و هنوز دردش یک قانون یک دستور العملی ندارد که از روی او رفتار نماید در اینصورت آیا میتوانیم قبح یک ممانعتی را از او توقع داشته باشیم در صورتیکه اجزاء نظمی و ماورایین حفظ شهر رئیس خود را برای استرداد حقوق خود حبس میکنند واجب گذشته خود را مطالبه میکنند آیا میتوان از آن رئیس امنیت و آسایش شهر را طلب کرد؟ و اگر در اینصورت دزد از خسته من و شما مسالی بسرقت برد ممکن است اداره را مشغول قرار داد؟ مجلس مقدس شوری ملی که خود میکند برای آنکه قانونی مرتب کرده بصره هدیونی رسانیده مارا از ظلم و تعدی نجات دهد دامن را در مملکت برقرار کند آیا میشود از هیئت محترم مجلسیان ایرادی گرفت که بجاسایان خدا نخواست بملاحظه فلان آقا و بهمان خان مرض و داد ما نمیرسد؟ پس از این اگر میخواهیم وطن خود را نگاهداری کرده خیالات عالی که در حق او داریم اجراء نمائیم باید اول اغرض شخصی را کنار گذارده بحرف مفسدین گوش ندهیم ثابا بکسب خود مشغول شده و آلاهی ما را آورده بگذاریم که باتفاق وزراء مشغول اصلاح شده مملکت را از آن اغتشاش و حالت پریشانی خلاص نمائیم ثالثا هر کس بدون استثناء باندازه قدرت و قوه خودمان یک وجبی بیانک ملی بدون تمویق بپردازیم تا اسباب رفاهیت ملک و احتیاجات امروزه را رفع کرده باعث و سمت تجارت خودمان باشد و بدین وسیله فرصت پیدا کرده بتوانیم امور آتی خود را منظم سازیم

اگر علی العجالة این کارها را نکردیم و باز مشغول تقاضا و بدگویی از مجلس و علماء و مؤسین شویم عما فریب همگی از کار و کسب افتاده اولاد و عیالمان گرسنه خواهند ماند تجار و اصناف و رشکست شده دشمن داخله و خارجه

از هر طرف هجوم آور شده وطن گرفتار خطرات نزرک خواهد شد و رعیت از زراعت باز مانده دچار محط و غلا خواهیم گشت آنوقت تقصیری را حق نخواهیم داشت برکردن این و آن بنهیم

خلاصه کلام باید امروز بدانیم در هیچ مملکت مشروطه این شکل آزادی ندارند در این دنیا همه چیز باید یک حد و حدودی داشته باشد از آن حد که خرج شدیم اسباب هرج و مرج میشود و لایق نمی شویم که ملت خود را دارا شویم — باید دانست معنی آزادی در تمام کره زمین اینست که آزادی یک شخص در ضرر دیگری که هموطن اوست نباشد در صورتیکه رفتار آزاده یک نفر موجب اضرار دیگری باشد انرا آزادی نمیگویند بلکه نام انرا تجاوز بحقوق دیگران مینهند و ماها که میخواهیم از ظلم خلاص شویم نباید بدیگری ظلم بکنیم تا مستحق نعمت عدالت و آزادی بشویم و ما عیضا

الا البلاغ

(ترقیات چینیان)

قارئین جراید البته میدانند دولت چین که دارای هفتصد و پنجاه کرور جمعیت است در نه سال قبل از دولت ژاپون همسایه خود که دارای هشتاد کرور جمعیت است در جنگ شکست خورده بندر (پورت آرتور) معروف را بضمیمه چند بنیاد دیگر در عوض غرامت جنگ و وجه المصلحه محاربه بدولت ژاپون واگذار نمود دو سال قبل هم که عظمت و قدرت ژاپون را در غلبه بدولت روس ملاحظه کرد رجال دولت چین در صدد تجسس سبب چنین ترقی محیر العقول دولت شمس طالع برآمده و بحیثیات صائبه خود در یافتند که علت اینهمه ترقیات سریبه ژاپونیا ن همان قبول عموم و اسلوب اداره مملکت است که امروزه اروپائیان دارند و معمول به خود قرار داده اند بجهت حفظ استقلال دولت و وقایه شرف ملت باین خیال افتادند که آنها نیز تاسی بدولت ژاپون کرده شروع باصلاحات ملکی نمایند اول قدمیکه در دایره اصلاحات برداشتند وضع قوانین جلو گیری و ممانعت استعمال تریاک بود که نصف ملت چین مسموم بسم آن هستند بعد اصلاحات نظامی را مقدم و نصب العین خود داشتند بطوریکه در مدت دو سال چهل هزار نفر قشون جدید در تحت نظارت معلمین ژاپونی فراهم کرده امسال در حوالی پکن (پای تخت چین) در حضور نمایندگان دول اروپا عرض لشکر داده بدرجه که موجب حیرت ناظرین گردید پس از آنکه حاضرین فیما بین قشون جدید

و قدیم در علوم و فنون نظامی فرق و تباین کلی مشاهده نمودند تمام روز نامهای اروپا را از ترقیات و اصلاحات نظامی چین مشحون و باین وسیله باطراف عالم اخطار کردند

از قراریکه جراید اروپا خبر میدهند تا زگی دولت چین باصلاحات قوانین مکتب ابتدائیه و اقدامات و ایبه کرده است یکی از اصول مهمه این اصلاحات تحصیل اجباری عموم جوانان ملت در مکتب ابتدائیه است روز نامه (روسکی سلوا) منطبه ماسکو مینویسد که این اوقات وزارت معارف چین اصلاحات کلی در پروگرام مکتب ابتدائیه نموده است

سابقا چنانچه معلوم است علومیکه جوانان چین تحصیل میکردند اند منحصر بوده است بعلوم مذهب توحید حکمت فضایل عقایه و اخلاق از برای تحصیل اینها لازم بود متعلمین مقدار زیادی اشکال مختلفه را که هر یک معنی یک کلمه را دارد یاد گرفته حفظ نمایند گذشته از این اشکال اصول و حکمتهای علوم چینیا قدری کنگ و صعب الحصول است که فهمیدن آنها چه از برای اطفال و چه از برای طلاب مدارس خالی از اشکال و صعوبت فوق العاده نیست بضمیکه بعد از سی سال تحصیل آن اشخاصی دیده میشوند حکمت و اصول علومیه که در مدت متمادی تحصیل کردند درست نمی دانند معذک ناچار بودند تحصیل کنند و از برای تحصیل هم صور و اشکال مختلفه را زیاد بزحمات فوق الطایفه کلمه کلمه حفظ کنند ولی بموجب قواعد پروگرام جدید که مقرر شده اگر چه تحصیل علوم مذهبی اقدم بر سایر علوم شده است اما موافق اصول علم تدریس امروزه اروپا هم نوع اصلاحات و تسهیلات بجهت آسانی و سهولت تحصیل شاگردان قرار دادند بطوری که موافق این نظامنامه جدید کتب لازمه از جهت اطفال و جوانان ترتیب داده شده و در تحت طبع است همان روز نامه می نگارد طبقه وسط ملت چین هم کمال همت و مساعدت از برای شرفیت و افتتاح این قبیل مکتب ابراز میدارند بنحوی که روزی نیست اعانه این طبقه مردم را روز نامه جان صدصد نویسد و این صاحبان اعانه بر حسب قوانین و پروگرام یک نوع نظارت بمکتب دارند

اما قانون تحصیل اجباری را هملا دولت در تحت نظر دقت و توجه دارد بجهت تجربه در ایالت بجلی که از ایالات معظمه مملکت چین و فرمانفرمای آن (یوان شکای) از اولین رجال دولت و آزادی طلب است معمول و مجری نمایند و بعد در سایر ولایات و بلاد بدو مع اجری خواهند گذاشت در این ضمن این

مکنه راهم مینویسد تا بحال که چینی ها علوم اروپا را تحصیل کرده اند باینسای وطن خود آن علوم را بزبان خارجه تدریس میکردند در نظر است اصلاحاتی هم بزودی در این رشته بدهند که کتب علوم خارجه بزبان ملی ترجمه شده و تدریس آنها نیز بزبان ملی بشود

﴿ ملاحظت ﴾

از مطالعه این اخبارات و ملاحظه ترقیات و ترتیبات چین بی اختیار این سؤال بخاطر میرسد بریروز بود که اول دولت ژاپون یک مقداری از مستملکات اورا تصاحب کرده و متعاقبا دول اروپ توپکن ناخت کرده عمارت های سلطنتی را سرباز خانه و مقابر مقدسه سلاطین را اصطبل رکاب خود قرار داده و منافع یلتیکی و مالیه جبه خود تحصیل کردند و اگلیسهار لایت تبت را که یکی از ولایات وسیع مملکت چین بشمار میرود در موقع اشتغال روسها بچنگ ژاپون و احتمال نایره محاربه بین این دو دولت معظمه به تحت نفوذ و تسلط یولتیکی خود در آورده و مصمم تقسیم او بودند باوجود توارد این همه صدمات می بینیم باز رجال غیور آن دولت دست و پای خود را گم نکرده در صدد چاره جوئی و حفظ مملکت خود اینطور برآمدند که ملاحظه می کنیم آیارجال دولت و افراد ملت ایران قدر چینی ها افلا شعور پیدا کرده و بافتاق و معاشرت یکدیگر شروع بکار کرده و این آتش مهلك انقلاب رولسیون که مملکت مارا فرا گرفته و کسب عمومیت کرده است خاموش می کنند زیرا اصل ماده حقیقی و علت غائی همین مسئله است و بس و باید رجال دولت ما بدانند چنانچه در این مدت هشتماه مشاهده فرمودند هیچ قوم در دنیا یافت نمیشود که بالاتر از قوه ملت و جنبش عصیبت بوده باشد و آن قوای که رجال دولت مادر پیش خود قوه دافعه و موجبات اضمحلال قواء ملت تصور می کنند هزار یک قواء حقیقی ملت نمی تواند شد جزو اعظم پیشرفت مقصد محموده ملت یول و اسلحه است که این هر دو بالمضاعف نزد ملت موجود است در اینصورت ضدیت بامسئولات حقه و مشروعه یک مات از برای هیچ دولت جز ضرر و ندامت مالا منتج نتیجه دیگری نمی تواند شد — امید وارم انشاء الله تعالی اولیای دولت ما هم بعد از این استحضانات بی بحقیقت مطلب برده و بجهت حفظ وطن عزیز که بموجب فرمایش واجب الاتباع عقل کل از مراتب ایمان مسدود و محسوب است و استقلال دولت و وقایه شرفی ملیت خیالات فاسده حود را وداع آخرین گفته دست اتفاق بهظهور و نماینده ملت که مجلس مقدس شورا ملی است دراز کنند

و برای انجام او امر واحکام آن خالصا و مخلصا کمر بمیان بندند و الا بندای بلند محض انعام حجت فریاد میکنم که از آفتی و حکومت شما چند روزی بیش نمانده است ولی ملک و ملت ایران در جای خود تا قیام قیامت باقی و بتوجه امام عصر عجل الله فرجه میتواند برای خود راه نجات و آسایش پیدا کند پس تافرصت است این موقع باریک را از دست ندهید و سر تسلیم بسپارید بعد از آن به بینید که این ملت غیور و نجیب ایران چه طور دوباره در اصلاح مفاسد و تحسین معایب وطن خود بشما یاری و تقویت میکنند و جانش می سپارند و تاج و تخت سلطان خود را چگونه پرستش مینمایند پول و آدم که علت خرابی مملکت را در فقدان این دو مسئله میدانند چه قسم تهیه میشود و نایره انقلابات ولایات را چطور منطفی خواهند کرد ملی بلی این زمان را دریابید و قوت قاب پیدا کرده و تسلیم را بملت خود عیب و عار ندانید که بهتر از اتقیاد بدشمنان دین و دوات است (خادم وطن ۱۰ حیدری)

﴿ ترجمه تلگرافات خارجه ﴾

در ضیافتی که بر جراید نگاران انگلیس در برلن داده اند (مواهلبرک) منشی دویم وزارت امور خارجه این مطالب را که میگویند المان مخالف باصلح عمومی است رد کرده کفت جهازات المان را کاری جز حمایت سواحل و مستعمرات خود و تجارت وی در آسیا و افریقا و سایر نقاط عالم منظوری نیست و نیز از کارهای لرد کرومر در مصر تمجید نمود و لاسل در جوابش کفت امیدواریم اختلافات عنقرب بواسطه استحکام روابط و حصول اطلاع کامل بر مقاصد هم دیگر از میان برداشته شود مجلس مرکب از هفتاد و پنج نفر اشخاص صاحب نفوذ بجهت معانیت و جلوگیری از اغتشاشات منعقد شد مترو روز ولت کفت دولت باید بز راههای آهن نظارت داشته باشد و اسرار کرد که من هر کسی را که بخواهد بی جهت دیگر را از حقش محروم کند دنبال میکنم — بعد کفت من بکلی مخالف بانحصار بی جهت بعضی متاع ثروت کماتم اینست که اگر دولت بر همه شرکتها نظارت داشته باشد قیمت اسهام بالا خواهد رفت افق سیاست در بریتقال تاریخ است بادعاه چند حکم مستبدانه صادر کرده مجالس ملی بر اینکه پادشاه بدون تعیین وقت انتخاب حکم بانفصال مجالس داده اعتراض کرده شد (چرچیل) اظهار داشت که من هنوز از حکومت نرنید سیلان در خصوص تکلیف بستن دکانهای تریاک فروشی اطلاع نیافته ام ولی بعد از این در این مسئله تحقیق بعمل خواهم آورد

حسن الحسینی الکافانی